

Kurów, sobota dnia 11 listopada 2017 r.

- **Czcigodni Księża. Szanowni Państwo.**

- **99 lat temu po** 123 latach niewoli powstała II Rzeczpospolita */pierwsza istniała od panowania Jagiellonów do rozbiorów/* i ponownie zaistniała na mapach Europy. */Jednak jej obszar był mniejszy o połowę. Była szóstym co do wielkości państwem w Europie/. Złożył się na to:*

- **Wysiłek czterech pokoleń Polaków** piąte się doczekało */tych znanych z imienia i nazwiska i zamieszczanych na kartach historii oraz bezimiennych/.*

- Reformatorów spod znaku Konstytucji 3 maja 1791 r. oraz żołnierzy polskich walczących w jej obronie, która zaczynała się inwokacją *"W Imię Boga w Trójcy Świętej Jedynego"*.
- Powstańców Kościuszkowskich 1794 r., *którzy walczyli z hasłem na sztandarach "Żywią i Bronią"*.
- Legionistów gen. J.H. Dąbrowskiego *którzy szli... z ziemi Włoskiej do Polski.*
- Ułanów Ks. J Poniatowskiego *którym... dał przykład Bonaparte jak zwyciężać mamy.*
- Powstańców Listopadowych 1830 r. *którzy walczyli za " Wolność Naszą i Waszą" /14 bezimiennych poległych spoczywa pod figurą na ul Lubelskiej/.*
- Powstańców Styczniowych 1863 r., *którzy walczyli o "Wolność, Równość, Niezawisłość"*.
- Ludzi Kultury i Nauki- *Poetów- wieszczów, którzy podnosili ducha narodu /A. Mickiewicz, J. Słowacki, Z. Krasiński /pisarzy którzy pisali „Ku pokrzepieniu serc”/ H. Sienkiewicz, E. Orzeszkowa/, malarzy - Jan Matejko, który na płótnie odtwarzał doniosłe momenty w dziejach Naszej Ojczyzny, /obrazy: „Stańczyk”, „Kazanie Skargi”, „Unia Lubelska”, „Batory pod Pskowem”, „Bitwa pod Grunwaldem”, „Hołd Pruski”, „ Sobieski pod Wiedniem”, „ Kościuszko pod Raclawicami”, „Konstytucja 3 Maja”, „Poczet Królów i Księżąt Polskich”/, Maria Curie – Skłodowska – pierwsza i podwójna polska laureatka Nagrody Nobla w dziedzinie chemii. Pierwszy raz kiedy jeszcze Polska była pod zaborami. Po niej był H. Sienkiewicz.*

- **Niezwykle korzystna sytuacja międzynarodowa** *jaką było zaangażowanie się trzech zaborców Rosji, Niemiec i Austrii w działania I wojny światowej. /Uczestniczyło w niej 33 państwa, objęła 1,5 mld ludności, zmobilizowała 70 mln żołnierzy, 10 mln zginęło, 20 mln rannych. Po obu stronach frontu wzięło w niej udział 2 mln Polaków, poległo 390 tys. Na przełomie lipca/ sierpnia 1915 r. linia frontu przechodziła przez gminę- pozostał cmentarz niemiecki oraz mogiła dwóch legionistów na skraju lasu klementowickiego (od strony Pożoga). Dnia 5 listopada 1916 r. Niemcy i Austria wydały Akt Dwóch Cesarzy obiecując Polakom własne państwo. W pierwszej fazie wojny J. Piłsudski postawił na Austrię i Niemcy. Jednak sytuacja w trakcie wojny się zmieniała. Car Mikołaj II zapowiedział odrodzenie Polski z trzech rozdzielonych terytoriów w unii personalnej z Rosją 25 grudnia 1916 r. Było to fałszywe kuszenie Polaków. Józef Piłsudski ukierunkowuje się na państwa zachodnie tzw. ententa /Wielka Brytania, Francja, USA/. W dniu 6 kwietnia 1917 r. do wojny przeciwko Austrii i Niemcom przystępują USA. Po kryzysie przysięgowym /odmowa złożenia przez Legionistów przysięgi na wierność cesarzom Austrii i Niemiec w lipcu 1917 r./, Józef Piłsudski zostaje aresztowany, a większa część Legionistów internowana, natomiast pozostała część dalej walczy u boku armii Austrii i Niemiec tworząc tzw. Polską Siłę Zbrojną /PSZ/ . Władzę nad nimi przejęła Rada*

Regencyjna. To właśnie PSZ i POW rozbrajali Niemców na terenie tzw. Królestwa Kongresowego /Warszawa, Lublin/.
Dnia 14 lutego 1918 r. podczas manifestacji niepodległościowej w Kurowie na znak protestu przeciwko przyłączeniu przez Niemców i Austriaków Chełmszczyzny do Ukrainy został śmiertelnie postrzelony przez żandarma austriackiego 21-letni Antoni Dybalski z Kurowa.

- **Rewolucje w państwach zaborczych** /Austro - Węgry 31 października 1918 r., Niemcy 9 listopada 1918 r., Rosja-rewolucja bolszewicka 7 listopada 1917 r./

- **Scalająca ziemię polskie rozdarte zaborami i utrwalająca polskość rola Kościoła Rzymskokatolickiego.**

- **oraz to, że w tym czasie Polska miała wybitnych przywódców, którzy wówczas potrafili się porozumieć.**

- **Józef Piłsudski** czynem i walką dążył do odzyskania niepodległości. Wielki patriota i mąż stanu, twórca polskiego wojska. Zwolennik konfederacji Polski, Ukrainy, Białorusi i Litwy przeciwko Rosji. Uważał, że niepodległości nie wywalczy się tylko dyplomacją i traktatami, lecz własnym wojskiem oraz krwią i ofiarą rodaków. Niechętnie temu było polskie ziemiaństwo obawiając się zagrożenia swoich interesów. Tworzy poprzez swego współpracownika, późniejszego gen. Kazimierza Sosnkowskiego, Związek Walki Czynnej /1908 r. Kraków, Lwów/ skupiający kadry dowódcze przyszłego wojska polskiego, Związek Strzelecki i Towarzystwo Strzeleckie /1910 r./, Drużyny Strzeleckie /1912 r./, konspiracyjną POW /1914 r./ Na ich bazie powstaje I Kompania Kadrowa /1914 r./, która 6.08.1914 r. wyruszyła na front austriacko-węgierski i w czasie wojny rozrosła do trzech brygad Legionów Polskich /15 tys. żołnierzy, którzy nosili szare mundury i czapki "maciejówki" z orzelkiem . W takim mundurze chodził również Józef Piłsudski/.

- **Roman Dmowski** myślą i słowem na polu dyplomacji wspierał ideę niepodległości. Przewodził utworzonemu 15.08. 1917 r. w Lozannie /Szwajcaria/ i przeniesionemu do Paryża Komitetowi Narodowemu Polskiemu, uznanego za reprezentanta Polski. Reprezentował Polskę na Konferencji Wersalskiej ustalającej powojenny ład w Europie. Po stronie rosyjskiej walczył podległy jego stronnictwu endecji czyli Narodowej Demokracji Legion Puławski. KNP podlegała 100 tys. armia polska we Francji, tzw. "błękitna" od koloru mundurów, dowodzona przez gen. Józefa Hallera, która walczyła z Niemcami na froncie zachodnim, a w 1920 r. przeciwko bolszewikom. Natomiast na Białorusi, Besarabii i Ukrainie tworzy się od lipca do grudnia 1917 r. I, II i III Korpus Polski pod dowództwem gen. Józefa Dowbór Muśnickiego.

-**Ignacy Paderewski** wybitny artysta, kompozytor, pianista, patriota i mąż stanu.

Mówiono że "wygrał Polskę na fortepianie". Jak żaden z Polaków od 1907 r. przez kilkadziesiąt lat miał osobisty kontakt z kolejnymi prezydentami USA. 17 stycznia 1917 r. przekazuje prezydentowi Wilsonowi memoriał o konieczności odbudowy niepodległego państwa polskiego, a 8 stycznia 1918 r. prezydent Wilson ogłasza 14 punktów, w których określa powojenny ład na świecie. Pod wpływem Paderewskiego punkt 13 tego orędzia dotyczył powstania suwerennej Polski z dostępem do morza, oraz ogłoszona została 3 czerwca 1918 r. deklaracja premierów Francji i Wielkiej Brytanii i Włoch. Jego wizyta w Poznaniu, po powrocie do Polski była impulsem do powstania wielkopolskiego. Dnia 16.01.1919 r. stanął na czele rządu - pierwszego powszechnie uznawanego na świecie.

- **Wincenty Witos** przywódca polskiej wsi,

- **Wojciech Korfanty**, dzięki któremu Śląsk i Wielkopolska należą do Polski.

- **Jesienią 1918 r. funkcjonowało na ziemiach polskich kilka ośrodków władzy:**

- **Warszawa** – Rada Regencyjna utworzona 12 września 1917 r. /*Józef Ostrowski, abp Aleksander Kakowski, Zdzisław Lubomirski, 27 października 1918 r. utworzyła wojsko polskie (PSZ) /9 tys. żołnierzy/ i powołała Sztab Generalny WP i Ministerstwo Spraw Wojskowych.*

- **Kraków** - Polska Komisja Likwidacyjna, utworzona 28.10.1918 r. pod przywództwem Wincentego Witosa i przystąpiono do rozbrajania wojsk austriacko – niemieckich, a 1 listopada 1918 r. wysłano pomoc wojskową obrońcom Lwowa przed Ukraińcami. Wojsko Polskie /3 tys. żołnierzy/ przy pomocy mieszkańców Lwowa wyparło Ukraińców z miasta. W walkach od 1-22 listopada 1918 r. zginęło 439 Polaków /100 uczniów szkół średnich, 80 studentów/.

- **Lublin** Tymczasowy Rząd Ludowy Republiki Polskiej /7.11.1918 r./ z premierem Ignacym Daszyńskim i Edwardem Rydzem - Śmigłym jako ministrem spraw wojskowych.

- **Poznań** - Naczelna Rada Ludowa pod przywództwem Wojciecha Korfantego. Zorganizowała ona jedyne zwycięskie powstanie wielkopolskie /27.12.1918 r.- 16.02.1919 r./ powstańcy zdobyli samoloty niemieckie warte 200 mln marek. Był to największy w historii Polski łup wojenny.

- **W dzdzystą, zimną niedzielę 10 listopada 1918 r.- J. Piłsudski wraz z K. Sosnkowskim przybywają** z więzienia w Magdeburgu **do Warszawy**, gdzie trwa już rozbrajanie żołnierzy niemieckich.

Trafili tam kiedy większość legionistów odmówiła złożenia przysięgi wierności Niemcom.

- **11 listopada 1918 r.-** trwało rozbrajanie żołnierzy niemieckich. Na ulicach tłumy, wielki entuzjazm. Wszystkie w/w ośrodki władzy przekazują J. Piłsudskiemu dowództwo nad wojskiem. Niemcy podpisują kapitulację. Kończy się I wojna światowa. Warszawa jest wolna od Niemców.

- **14 listopada 1918 r.-** Rada Regencyjna przekazuje J. Piłsudskiemu władzę cywilną.

- **15 listopada 1918 r.-** Na jego ręce papież Benedykt XV przekazuje błogosławieństwo dla Narodu Polskiego.

- **16 listopada 1918 r.** J. Piłsudski depeszuje przywódców państw ententy czyli sprzymierzonych o powstaniu Państwa Polskiego.

- **21 listopada 1918 r.** J. Piłsudski zostaje Tymczasowym Naczelnikiem Państwa Polskiego.

Pierwsze tygodnie odrodzonej Polski pokazały, że J. Piłsudski jest prawdziwym mężem stanu wznoszącym się ponad podziały, bowiem dążył do wygaszenia konfliktu między obozem narodowym R. Dmowskiego, a nim. W wyniku negocjacji na czele rządu 16.01.1919 r. stanął Ignacy Paderewski, a Komitet Narodowy Polski przestał reprezentować interesy Polski wobec aliantów. Natomiast swoim sojusznikom z PPS i innych partii lewicowych oświadczył, iż „*wysiadł z czerwonego tramwaju na przystanku Niepodległość*”. Nie sięgnął również po władzę dyktatorską, lecz spowodował w 2 miesiące po odzyskaniu niepodległości, 26 .01.1919 r. wybory do Sejmu Ustawodawczego, który uchwalał ustawy scalające państwo, a w 1921 r. uchwalił konstytucję marcową.

- **28 czerwca 1919** r. podpisano pokojowy **Traktat Wersalski** - jeden z najwspanialszych aktów prawa międzynarodowego Europy ostatnich wieków. *Od północy w kierunku południa, między zbolszewizowaną Rosją, a przegranymi Niemcami powstały lub odrodziły się narodowe państwa: Finlandia, Litwa, Łotwa, Estonia, Czechosłowacja, Węgry, Rumunia, Bułgaria, Jugosławia. Tych państw wcześniej nie było.* Ponadto niepodległość uzyskała Irlandia i Islandia. Nade wszystko odrodziła się niepodległa II Rzeczpospolita Polska. Mimo paktów sowiecko - niemieckich przed II wojną światową Europa nie wróciła do stanu sprzed I wojny światowej. Jest przestrzenią życiową wielu wolnych narodów a nie kolonią niemiecko - rosyjską.

- **Chociaż na obrzeżach państwa do 1921 r.** Polska stoczyła **osiem** większych i mniejszych wojen z sąsiadami o ostateczny kształt granic *z Ukraińcami, Litwinami, Niemcami, Czechami i Słowakami*, to Rzeczypospolita istniała już 11 listopada 1918 r. jako niepodległe państwo. Przed odradzającą się Polską stanęło ogromne wyzwanie, ziemie polskie przez 123 lata podzielone były na trzy odrębne i różniące się od siebie zabory podległe różnym państwom, a w nim panującym kulturom, wyznaniom, systemom gospodarczym, walutowym i przymusem. Scalenie tego w jedno państwo, ujednolicenie systemów prawno - ustrojowych, gospodarczych, kulturowych było wyzwaniem przed jakim nie stanął przedtem żaden inny Kraj. A jednak przez okres 20-lecia nasi Rodacy potrafili zbudować z trzech zaborów **nowoczesne** państwo i wychować dwa patriotycznie nastawione pokolenia, dzięki którym Polska wierna swej tradycji i dziedzictwu przetrwała II wojnę światową i okres komunizmu.

- **Gaude Mater Polonia** – "**Raduj się Matko Polsko**" z tego dnia, z tego wielkiego dnia w dziejach Naszej Ojczyzny.